

Kære medlem

Betyrelsen for Pensionsfonden:

Udpeget af FMN

Michael R. Bygholm, *formand*

Lene Larsen

2

Valgt af repræsentantskabet

Jesper Korsgaard Hansen,
næstformand

Lars Dalsgaard

Flemming Lassen

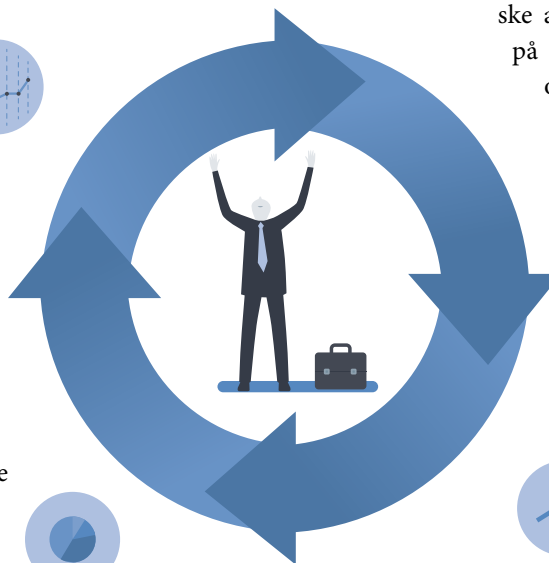
Ulrik Mosekjær

Carsten Skjødt Christensen

Året 2018 har – ligesom året før – været et begivenhedsrigt år, som i afkastmæssig forstand kan deles op i ”et før” og ”et efter” oktober måned. Således begyndte 2018 med fornuftige kursstigninger, men fra oktober måned blev udviklingen vendt på hovedet, og i dag er aktierne klart i minus, med negative afkast både i Danmark og udlandet. Denne ændring synes bl.a. at være forbundet med stigende usikkerhed/utryghed omkring dels udfaldet af det engelske ”Brexit”, hvor risikoen for et ”hard exit” i hvert fald ikke er blevet mindre hen over efteråret og dels konsekvenserne af den eskalerende handelskrig mellem USA og Kina.

I CS Pensionsfond er vi selvfølgelig bevidste om disse begivenheder og de mulige afledte konsekvenser, men vi reagerer ikke på dem. Fon-

dens grundlæggende model er en ”køb-og-behold strategi”. Vi har et langsigtet perspektiv, og uagtet de politiske vinde- og begivenheder, så er det en historisk kendsgerning, at aktiekurserne går op og ned.

På ”den lange bane” vil medlemmet, der er villig til at acceptere en vis risiko, dvs. udsving i de enkelte års afkast, alt andet lige opnå et forventet bedre afkast end det mindre

risikovillige medlem. I den forbindelse er det vigtigt, at det enkelte medlem har en fast risikovillighed og ikke går i panik, når kurserne falder.

Fondens resultat i 2018 har på danske aktier været et negativt afkast på ca. -5,0 pct. Fondens resultat opgjort i danske kroner har på udenlandske aktier været et negativt afkast på ca. -3,5 pct. Afkastet i fondens obligationsafdeling har været på henholdsvis 1,7 pct. for danske obligationer, 3,7 pct for indeksobligationer og 4,6 pct. for udenlandske obligationer. Afkastet for den enkelte afhænger af hans/hendes valg af risikoprofil, og fremgår for lav, mellem og høj risiko inde i bladet

Du kan læse mere om udviklingen på værdipapirmarkedene i 2018 i artiklen i bladet. Du vil også kunne

læse en artikel af professor Micheal Møller om fondens tilgang til pensionsprognoser.

Vi bringer tillige informationer om forsikringsordningen tilknyttet pensionsopsparingen, information om pensionsafkastbeskatning (PAL), indbetalingsgrænser på aldersopsparing samt arbejdsmarkedspension, overløbsordning (livrenteordning) for indbetalinger, som overstiger den skattemæssige grænse for indskud på arbejdsmarkeds-

tillægspension, omkostninger samt de planlagte seniormøder i 2019.

Kontoudskrifterne vil blive udsendt ultimo januar 2018, via e-Boks, når resultatet og PAL-skat for 2018 er beregnet og tilskrevet.

Der bringes tillige lidt information om Pensionsinfo og pensionsudbetalingsalderen for den enkeltes pensionsordning, idet den pligtige afgangsalder fra forsvaret ikke nødvendigvis er identisk med den

i Pensionsinfo oplyste pensionsudbetalingsalder.

Du **opfordres** til at se på dit kontoudskrift. Heraf fremgår hvilken ordning kontoudtoget repræsenterer, men også **hvilken risikoprofil din konto er placeret i.**

Hvis du ønsker at ændre risikoprofil eller læse mere om mulighederne, kan det ske på fondens hjemmeside – under ”Afdelinger – Risikoprofil” og ”Formularer”.

Alle medlemmer og deres familier ønskes et Godt Nytår.

Med venlig hilsen

*Michael R. Bygholm
Formand*

Udviklingen på værdipapirmarkederne 2018

Af professor
Michael Møller

Det går op og det går ned – og vi bliver lidt mere nervøse.

Basis for udviklingen for værdipapirmarkederne er, hvad der sker i realøkonomien. Udviklingen i verdensøkonomien er fortsat positiv, og sådan har det været i flere år, med generelt faldende arbejdsløshed. Det gælder både i Europa og USA, og det gælder både Nord-europa og Sydeuropa. Specielt i USA går det godt i den forstand, at amerikanerne har god beskæftigelse på trods af, at renten løbende bliver sat op. Den amerikanske Centralbank frygter nemlig inflation og overhedning af økonomien. Det er ikke situationen i Europa generelt. På trods af den superlave rente er der ikke tegn på overophedning, lønstigninger og inflation ligger fortsat lavt. Så det er ikke lige om

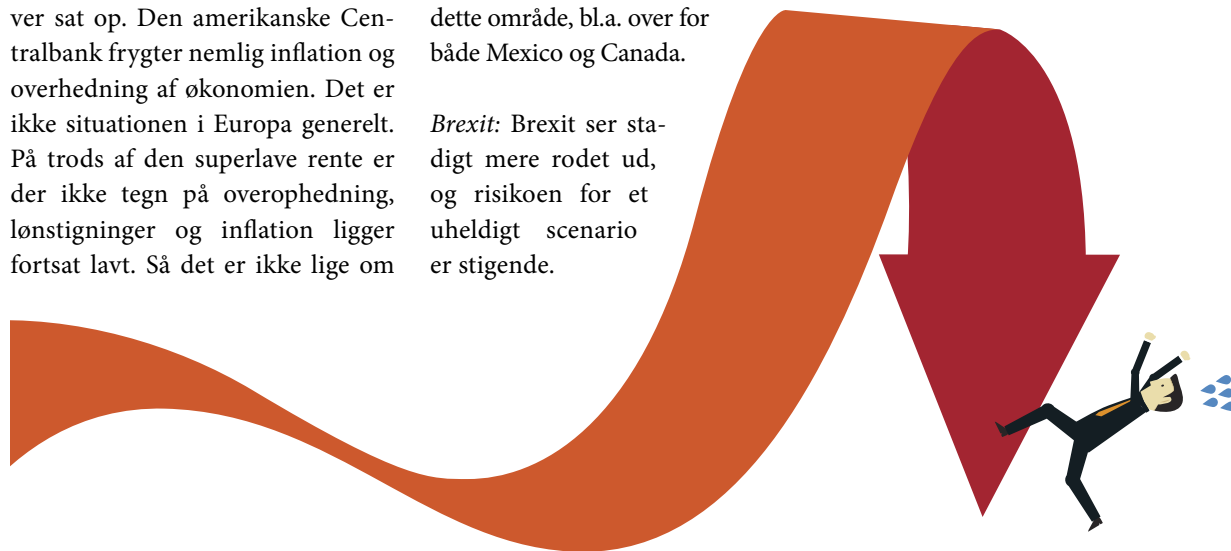
hjørnet, at Den Europæiske Centralbank hæver renten op over 0. Så det går godt i Europa, men det kunne godt gå bedre.

Men der er efterhånden flere fluer i suppen. Her skal nævnes tre:

Globale handelskrige: Stigende frygt for store handelskrige globalt set. Amerikanerne og kineserne er i gang med en eskalerende handelskrig, hvor de gensidigt lægger told på hinandens produkter, og USA er overordnet set ret aggressiv på dette område, bl.a. over for både Mexico og Canada.

Brexit: Brexit ser stadig mere rodet ud, og risikoen for et uheldigt scenario er stigende.

Italien: Italien har en stor statsgæld og en regering, som godt vil bruge flere penge, og skeptiske kreditorer, der forlanger en ganske høj merrente for at låne ud til Italien. Det er en uheldig cocktail. Hvis italienerne skal betale ret meget mere i rente for at låne, så vil det forringe Italiens økonomi kraftigt, og det kan starte en ond cirkel. Og den italienske rente kan stige af to årsager. Den ene er, at Den Europæiske Centralbank sætter renten op, fordi der kommer gang i inflationen,

Pensionsfondens resultat

og den kan stige, fordi kreditorerne forlanger en stadig større merrente for at udlåne til Italien. Dvs. den første effekt kan forstærke den anden effekt. Og det kan blive et meget stort problem for EU. Det var dyrt og besværligt at redde Grækenland, Italien kan blive en meget større opgave, hvis uheldet er ude.

I lille Danmark går økonomien i øjeblikket godt, med lav arbejdsløshed, stort betalingsbalanceoverskud og rimelige statsfinanser, men vi er ikke en ø, og udviklingen i den øvrige verden kan selvfølgelig påvirke Danmark meget.

Regnskabsprincipper

Principperne for afdelingerne er uændrede fra tidligere år:

1. Børsnoterede obligationer og aktier er opført til fondsbørsens kurser ultimo året.

Men de ovennævnte forhold – og flere andre – har påvirket værdipapirmarkedene. 2018 begyndte med kursstigninger på aktier, men senere vendte udviklingen, og i dag er vi klart i minus, med negative afkast både i Danmark og udlandet. Danske børsnoterede aktier har givet et negativt afkast på ca. -8,0 pct. opgjort efter det bredest mulige indeks. Afkastet består dels af udbytter, dels af kursændringer på aktierne.

Globale aktier har givet et negativt afkast på ca -4,0 pct., opgjort i danske kroner.

2. Unoterede aktier er opført til skønnet handelsværdi efter indtjeningsevne, samt øvrige markedsmæssige forhold.

3. Pante- og gældsbreve er opført til skønnede handelsværdier. Skønnet foretages i samråd med

Det er ikke særlig godt, men det er den type afkast, vi skal forvente os mere af i fremtiden. Træerne vokser ikke ind i himlen, og det gør aktiekurser heller ikke.

Obligationsrenterne er fortsat meget lave i EU-området, renten på lange danske obligationer er faldet lidt i Danmark i løbet af året. Da CS Pensionsfond fortrinsvis investerer i danske obligationer (bortset fra en relativt beskedent post amerikanske statsobligationer) er det først og fremmest den danske rente, der er relevant for fondens medlemmer.

bank og revisor. Udenlandske aktier er opført til skattekurser og officiel valutakurs pr. 31.12.

4. Faste ejendomme er opført til skønnede handelsværdier, som er fastsat i samråd med fondens ejendomsmægler og fondens revisor.

Pensionsfondens resultat (fortsat)

2018	Risikoafdeling		Obligationsafdeling		Kontantafdeling	
	i 1.000 kr.	Pct.	i 1.000 kr.	Pct.	i 1.000 kr.	Pct.
Rente og udbytte	35.403	1,16	59.763	2,28	52	0,08
kursresultat	-139.988	-4,60	-5.478	-0,21	0	0,00
Resultat før omkostninger*)	-104.585	-3,44	54.285	2,07	52	0,08
Administrationsudgifter **)	-6.470	-0,21	-3.820	-0,15	-94	-0,14
Resultat	-111.056	-3,65	50.465	1,92	-42	-0,06
PAL skat***)	16.801	0,55	-7.727	-0,30	4	0,01
Resultat efter PAL Skat	-94.254	-3,10	42.738	1,62	-39	-0,05

	før omk.	eft. Omk.	eft. Pal SKAT
Høj Risiko	-2,06	-2,26	-1,92
Mellem Risiko	-0,68	-0,87	-0,74
Lav Risiko	0,69	0,53	0,44
Kontant afd.	0,07	-0,06	-0,05

*) Den anførte Pensionsafkastprocent er gennemsnit for pgl. afdeling. De enkelte medlemmer har deres egen saldo og indbetalings- samt risiko-profil valg. Afkastet er derfor beregnet på kontoudtoget specifikt for den enkelte konto.

**) Udover procentsatsen i administrationsomkostninger er der opkrævet et kontogebyr på kr. 118,-. Fondens gns. årlige omkostninger i procent er 0,22 pct. (ÅOP).

***) Af resultatet beregnes og betales med udgangspunkt i en brutto PAL skattesats på 15,3 pct.. Da afkastet er negativt er PAL afgiften beregnet som positiv – idet medlemmet vil kunne bruge det negative grundlag (afkast) til modregning i kommende års afkast. Ophæves konto vil den positive PAL skat blive godtgjort medlemmet ved modregning i evt. engangsafgift eller ved tilbagesøgning hos SKAT i tidligere betalt PAL skat dog maksimalt 5 år tilbage. De enkelte medlemmer har deres egen friholdelsesbrøk (1982 saldo), og PAL beregningen sker for hvert enkelt medlem, hvorved det sikres, at afgiftsreduktionen kommer netop de berettigede medlemmer til gode.

Formuens sammensætning

Risikoafdelingen	31-12-2017	31-12-2018	Afkast pct.
	Pct. fordeling	Pct. Fordeling	Året til dato
Danske Aktier	30,4%	27,5%	-5,3%
Udenlandske Aktier	56,0%	62,5%	-3,6%
Erhvervsobligationer	8,9%	7,9%	-1,1%
Ejendomme	0,9%	0,7%	10,6%
Bankindestående	3,8%	1,4%	-1,1%
Risiko afd. Formue - før omk.	100,00%	100,00%	-3,85%

Obligationsafdelingen			
Stat og Realkredit obligationer	89,8%	84,0%	1,7%
Udenlandske obligationer	0,0%	3,9%	4,6%
Indeksobligationer	8,4%	7,7%	3,7%
Bankindestående	1,8%	4,4%	0,0%
Obligations afd. Formue - før omk.	100,0%	100,0%	2,07%

Kontantafdelingen	100,0%	100,0%	0,0%
--------------------------	---------------	---------------	-------------

Resultater for perioden 2014-2018

(efter omkostninger)

Bemærk: I sammenligningen af årets resultat med de foregående fire års resultater, sammenlignes den tidligere ”Almen afdeling” med ”mellem risiko”, idet sammensætningen af henholdsvis obligationer og aktier tilnærmelsesvis er den samme i disse to ”afdelinger”.

År	Risiko-afdeling (A)*		Obligations-afdeling (B)*		Høj Risiko*		Mellem Risiko		Lav Risiko*		Kontant-afdeling	
	Netto	PAL-AFG	Netto	PAL-AFG	Netto	PAL-AFG	Netto	PAL-AFG	Netto	PAL-AFG	Netto	PAL-AFG
					(75% A og 25% B)		(50% A og 50% B)		(25% A og 75% B)			
2014	18,41%	2,82%	5,26%	0,80%	15,12%	2,31%	11,05%	1,67%	8,55%	1,31%	0,86%	0,12%
2015	15,03%	2,30%	-0,37%	-0,06%	11,18%	1,71%	6,86%	1,03%	3,48%	0,53%	0,86%	0,73%
2016	7,17%	1,10%	6,27%	0,96%	6,95%	1,06%	6,64%	1,01%	6,50%	0,99%	0,16%	0,08%
2017	12,57%	1,95%	4,60%	0,70%	10,58%	1,62%	8,59%	1,31%	6,59%	1,01%	0,10%	0,15%
2018	-3,65%	-0,55%	1,92%	0,30%	-2,26%	-0,35%	-0,87%	-0,13%	0,53%	0,08%	-0,05%	0,02%

*) tal fra 2014 - 2016 tilpasset tal opdelt efter afkast og investering.

	Risiko-afdeling (A)	Obligations-afdeling (B)	Høj Risiko	Mellem Risiko	Lav Risiko	Kontant-afdeling
			(75% A og 25% B)	(50% A og 50% B)	(25% A og 75% B)	
5 års afkast før PALS KAT	9,62%	3,51%	8,15%	6,38%	5,09%	0,39%
5 års afkast efter PALS KAT	8,18%	2,97%	6,92%	5,42%	4,32%	0,17%

Gennemsnit
for 5 års perioden
2014-2018
for PAL-afgift og
efter PAL-afgift

Årsregnskab

Fondens årsregnskab med status vil blive indrykket i CS-Bladet i marts/april 2019.

Regnskab med noter og værdipapirregnskab kan ses på fondens hjemmeside fra marts 2019.

Pensionsafkastbeskatning (PAL)

PAL skattesatsen udgør 15,3 pct. Beregningen af PAL skatten er blevet mere overskuelig, så den enkelte (næsten) selv kan beregne denne skat.

Der er dog fortsat to forhold, som gør det lidt kompliceret. Det ene er 1982 saldoen, fordi fonden betaler skat som én enhed. Det andet er, at der er nogle omkostninger i fonden, der ikke er fradragsberettigede.

For medlemmer uden 1982 saldo er reglen stort set 15,3 pct. skat af resultatet.

Grænser for indbetaling i 2019

Arbejdsmarkeds-/Tillægspension (AMP/TIP) (rateordning)	Kr. 60.760,86
Eller	
Privattegnet rateordning	kr. 55.900,00
Aldersopsparring	Kr. 5.200,00
Livsrenteordninger	Intet loft

Forskellen mellem indbetalingsgrænserne på AMP/TIP svarer til den bruttoskat (i 2019: 8 pct.), som arbejdsgiver/-pensionsinstitutter skal trække i indbetalingerne.

rede ordninger går forud for privat tegnede rateordninger, så du bør sikre dig, at du ikke indbetaler for meget på din privat tegnede ordning.

CS Pensionsfond administrerer en arbejdsgiverordning (ratepension). Arbejdsgiverpligtige og administre-

CS Pensionsfond kan modtage dine frivillige bidrag løbende hver måned igennem Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS).

Hvis det totale loft for indskud på Arbejdsmarkedspension på i alt kr. 60.760,86 overskrides, overføres det overskydende beløb automatisk til overløbsordningen, som er en livrenteordning.

Se artikel om "Overløbsordningen".

Overløbsordning (livrente) og bedre muligheder ved frivillige indbetalinger

CS Pensionsfond har etableret en ”overløbsordning” for indskud, der overstiger de generelle indskudsgrænser.

Det bevirker, at såvel medlemmers pligtige som evt. frivillige bidrag placeres først på medlemmets AMP/TIP konto. Herefter overføres evt. beløb, der overstiger, hvad der må indgå på denne, til ”overløbsordningen”. Medlemmer, der i 2018 indbetalte pligtige og/eller frivillige bidrag, der oversteg den gældende grænse på kr. 59.456,52 fik således automatisk overført det overskydende beløb til Overløbsordningen i AP Pension.

Overløbsordningen er en livrente, således at medlemmet fortsat opnår bortseelsesret/fradrag for de indbetalte beløb.

Overløbsordningen er etableret i samarbejde med AP Pension. Medlemmets indbetalinger indplaceres i AP Active – livcyklus som er aktivt forvaltet. Oplysninger om omkostninger og om valg af anden investeringsprofil fremgår af AP Pensions hjemmeside www.appension.dk Medlemmer, der har fået etableret en overløbsordning, kan følge deres egen ordning ved login med NemID via AP Pensions hjemmeside eller på Pensioninfo.

Du har ligeledes fortsat mulighed for at foretage frivillige indbetalinger til CS Pensionsfond på din AMP/TIP. Alle indbetalte beløb i CS Pensionsfond, frivillige som pligtige, vil indgå i betingelserne på din AMP/TIP. Det kan du læse mere om på vores hjemmeside under ”Pension” og ”Arbejdsmarkeds pension”

Du kan benytte formularen på vores hjemmeside ”Frivillig indbetaling på eksisterende ordning”, hvis du ønsker at indbetale til ordningen.

Information om omkostninger og beregning/betaling for CS Pensionsfond

Omkostninger *)	Sats
Administrationsgebyr, som tages af det gennemsnitlige indestående	Variabel – men ligger normalt på 0,15 – 0,25 pct. af gennemsnitsaldoen.
Kontogebyret	I 2018 blev opkrævet 118,- pr. konto. I 2019 bliver satsen kr. 118,- pr. konto

*) Fondens gns. årlige omkostninger i procent er 0,22 pct. (ÅOP).

Kontoudskrifter og specifikation af afkast

I din e-Boks modtager du dit kontoudtog og en specifikation af afkast og omkostninger i 2018.

Bemærk: Du bør tjekke, om du står i den risikoprofil, du ønsker. Din risikoprofil fremgår af dit kontoudskrift (se nedenstående eksempel). Bemærk endvidere, at der sker skift af risikoprofil hvis du er født i 1959 eller 1969:

Hvis du IKKE har svaret på CS Pensionsfonds henvendelse af 28. september 2018 om din risikoprofil, OG er født i 1969 skal der stå "MELLEME RISIKOPROFIL" på dit kontoudtog, med mindre du tidligere har valgt at stå i en lavere risikogruppe end MELLEME. Er du født i årgang 1959 skal der stå "LAV RISIKOPROFIL" på kontoudtoget, med mindre, at du tidligere har valgt at stå i Kontantafdelingen.

Jf. § 10, stk. 4 i CS Pensionsfonds vedtægter gælder følgende:

"Medlemmers indestående overføres automatisk til en ny risikoprofil primo januar måned efter tilskrivning af foregående års afkast og pensionsafkastskat, i det kalenderår medlemmet fylder hhv. 50 år, til profil "Melleme risiko", og 60 år, til profilen med "Lav risiko", med mindre medlemmet med mindst en måneds varsel før den pågældende 1. januar, jf. §10 stk. 2 skriftligt meddeler fonden, at der ikke ønskes en ændring af risikoprofilen"

Seniormøder 2019

Møderne i 2019 er forbeholdt medlemmer født i 2. halvår 1960 eller i 1. halvår 1961.

Medlemmer, der har mulighed for at deltage i ovennævnte møder, vil blive indbudt direkte i løbet af foråret 2019. Indbydelserne sendes via e-Boks.

Fonden inviterer alle aktive opsparere til seniormøder. Fonden inviterer også øvrige medlemmer med *et vist indestående* i fonden. Denne praksis tager afsæt i den kendsgerning, at seniormøderne ikke er omkostningsfrie arrangementer for CS Pensionsfond.

Seniormøderne er for de inviterede medlemmer gratis.

Dog henstilles det, at et eventuelt afbud meldes i så god tid, som overhovedet muligt. Dette med henblik på, at fonden ikke bliver opkrævet for opholdet. Vi oplever desværre et stigende antal udeblivelser, selv om de pågældende har tilmeldt sig, og det er dyrt for fonden.

Møderne afvikles efter følgende skabelon:

Møderne er med overnatning, og ægtefælle eller samlever inviteres med (så man kan hjælpe hinanden med at huske på alt det, der bliver orienteret om.)

På disse møder, vil CS Pensionsfond og FTF-a samt en ekstern foredragsholder orientere om forhold, der er relevante fra man når afgangsalder til man bliver folkepensionist.

Emner er bl.a.:

- Ledighed/dagpenge, lønsikring, jobmuligheder, jobsøgning m.m.
- Tjenestemandspension
- Pensionsordninger i CS Pensionsfond og øvrige ordninger
- Forsikringsforhold efter pensionstidspunktet
- Sammendrag af alle økonomiske aspekter
- Forhold om de fysiske og psykiske ændringer som sker omkring denne alder og situation.

Vores mål er, at vi på bedst mulig vis klæder vores kommende seniorer på til at få en god og fornuftig afgang fra forsvaret og tilhørende overgang til et nyt liv, både før og efter folkepensionsalderen.

Overblik over seniormøder 2019

Forår 2019		
Sted	Dato	Tid
Hotel Søfryd. Søfrydvej 8, 4040 Jyllinge	06-05-2019 - 07-05-2019	kl. 12:00 - 11:00
Agerskov Kro. Hovedgaden 3, 6534 Agerskov	13-05-2019 - 14-05-2019	kl. 12:00 - 11:00
Agerskov Kro. Hovedgaden 3, 6534 Agerskov	14-05-2019 - 15-05-2019	kl. 12:00 - 11:00

Efterår 2019		
Sted	Dato	Tid
Hotel Søparken. Søparken 1, 9440 Aabybro	09-09-2019 - 10-09-2019	kl. 12:00 - 11:00
Hotel Søparken. Søparken 1, 9440 Aabybro	10-09-2019 - 11-09-2019	kl. 12:00 - 11:00
Hotel Søfryd. Søfrydvej 8, 4040 Jyllinge	16-09-2019 - 17-09-2019	kl. 12:00 - 11:00
Hotel Søfryd. Søfrydvej 8, 4040 Jyllinge	17-09-2019 - 18-09-2019	kl. 12:00 - 11:00

Bemærk: Transport og rejseudgifter er for egen regning.

Løbende udbetaling af Arbejdsmarkeds-/tillægspension

Siden starten af 1990'erne har medlemmerne indbetalt overenskomst-mæssige eller frivillige bidrag til først arbejdsmarkedspension og fra 1997 også til deres tillægspension, som nu er samlet på én konto.

Nu nærmer tiden sig, hvor de første, som fik etableret en arbejdsmarkedspension, når pensionsalderen.

Arbejdsmarkeds-/tillægspensionskonto skal udbetales som en løbende ordning over minimum 10 år. Der er dog visse undtagelser, der giver mulighed for, at en del af ordningen kan udbetales som sum med fradrag af gældende engangsafgift, som normalt er 60 pct.

CS Pensionsfond har i 2018 løbende udbetalt kr. 4,7 mio. fordelt på 96 ordninger. I de kommende år forventes en pæn stigning i såvel antal som i beløb.

Udbetalingerne fra CS Pensionsfond udføres af Bankernes Edb Central (BEC), som også står for udbetaling af pensionsordninger for alle andre pensionsinstitutter i Danmark.

For at holde administrationen af udbetalingerne på et rimeligt niveau foretages der p.t. alene

kvartalsvise, halv- eller helårlige udbetalinger, hvilket sker (1/1-1/4-1/7-1/10) eller (1/1-1/7). Der er ingen omkostninger for medlemmet ved den løbende udbetaling fra CS Pensionsfond.

Pensionsprognoser

Af professor
Michael Møller

CS Pensionsfond tager mod de indbetalte pensionsbidrag og investerer dem bedst muligt, og rådgiver folk om valg af pulje.

En del af pensionsopsparingen udbetales som ratepension og aldersopsparing, og en del skal efter overenskomsten bruges til køb af en livsvarige pension, men det kan ikke ske hos CS Pensionsfond. Så CS Pensionsfond driver en ”forretning”, som vi prøver at holde så simpel som mulig.

CS Pensionsfond laver ikke pensionsprognoser. Af indlysende grunde laver CS Pensionsfond selvfølgelig heller ikke skøn over hvor galt og hvor godt det kan gå med den udbetalte pension.

Der er grund til at fremhæve dette, for CS Pensionsfond kommer i stigende grad til at adskille sig fra andre pensionsudbydere på dette område.

Både i 2019 og 2020 vil der ske en kraftig udvidelse af de prognoser, som pensionselskaber giver kun-

derne, og der vil ske en hel del ting: Der vil blive indført ens regler for alle pensionsudbydere om, hvordan pensionsmidler skal investeres, for at man må kalde det ”høj risiko”, ”mellem risiko” og ”lav risiko”. For indtil nu har ”mellem risiko” ikke nødvendigvis betydet det samme i forskellige selskaber.

Der vil komme pensionsprognoser, hvor man ikke alene vil udarbejde pensionsskøn, men også såkaldte ”90%-intervaller”. Det betyder eksempelvis, at man får en prognose om, at pensionsudbyderens bedste gæt er, at pensionen bliver 10.000 kr. om måneden, men at der skønnes at være 5 pct. sandsynlighed for, at pensionen bliver over 15.000 kr. om måneden, og 5 pct. sandsynlighed for, at pensionen bliver under 7.000 kr. osv. osv.

Det bliver hurtigt relativt teknisk, og det bliver ret omfattende, hvad medlemmerne skal have af oplysninger. *CS Pensionsfond har indtil videre valgt ikke at gøre noget som helst i den retning.*

Én ting er, at vi i CS Pensionsfond ikke ville kunne lave sådanne prognoser uden at udvide bemandingen eller købe ekspertise udefra. Det problem er nok til at løse. Det afgørende er, at vi indtil videre ikke er overbeviste om, at det er en god idé. Og da vi ikke er tvunget til at gøre som alle de andre, vælger vi at se tiden an og se på, hvordan det bliver modtaget, og hvordan det går.

Bemærk, at det ikke er fordi, vi ønsker at skjule noget. Tværtimod har CS Pensionsfond valgt at investere på en sådan måde, at tingene er ekstremt gennemsigtige. Vi ejer hverken skove eller motorveje, som kan være svære at værdiansætte. Bortset fra en enkelt beskedent ejendom, som fonden sælger inden for de nærmeste år, har fonden kun børsnoterede værdipapirer, hvor værdien er utroligt let at måle. Vi har ikke ufordelte reserver og andet, som gør det svært for medlemmerne at vurdere, hvad de egentlig ejer. Enkelthed er et afgørende mål for Fonden.

Pensionsprognoser (fortsat)

*Af professor
Michael Møller*

Vi er indtil videre noget skeptiske over for disse forsøg på at kvantificere tingene. Det er der i hvert fald to grunde til.

Grund nr. 1 er, at vi nærer lidt frygt for at overdænge medlemmer med oplysninger. Pension er kompliceret, og det er ikke så let at give medlemmerne oplysninger, så de ikke risikerer at blive misforstået.

Mange lidt ældre vil huske en klassisk gangsterfilm "The Godfather", hvor en mafiaboss har lidt problemer med en indflydelsesrig mand, der ikke vil gøre, hvad mafiabossen anmoder ham om. Mafiabossen siger til sin nr. 2, mand: "Make him an offer he cannot refuse"

I årene efter den film var en udbredt vittighed, at en forsikringsselskabsdirektør sagde til sin nr. 2. mand vedrørende kunderne: "Make them an offer they cannot understand".

Det kender de fleste sikkert. Både forsikringsselskabers og pensionsudbyderes breve og hjemmesider er ikke altid lette at forstå. Selv professionelle finansieringsøkonomer kan have svært ved at forstå, hvad det egentlig er, pensionskassen skriver til dem. Vi er meget forsigtige med at ville forøge forvirringen med flere oplysninger. I forvejen er pension ikke det, der interesserer medlemmerne mest. Vi ser en oplagt risiko for, at der bruges tid og kræfter på noget, der ikke interesserer medlemmerne ret meget, som kan misforstås og hvor der i øvrigt er fare for fejl, fordi modeller hviler på forudsætninger, som kan være svære at forstå.

Avantgarden er dem, der går forrest ind i et slag. Erfaringen tilsiger, at det ikke er et sundt sted at opholde sig, dødsrisikoen er relativt høj. Arrieregarden er heller ikke et sundt sted at opholde sig.

Hvis man har frit valg, er det nok sikrest at lægge sig et sted indimellem.

Den øvrige pensionssektor er tvunget til alle at gå samtidigt ind i slaget. Vi venter forsigtigt bagved og ser, om det egentlig er nødvendigt med dette slag. Vi er ikke overbeviste om, at det er hensigtsmæssigt, og vi ved heller ikke, om strategien er rigtig. Der kan være bedre måder at oplyse folk på.

Det er ikke en heroisk strategi. Men fondens opgave er ikke at være heroisk, men at varetage medlemmernes interesser.

I parentes bemærket: Den første pensionsprognose, jeg modtog som ung omkring 1980 stillede mig i udsigt, at min pension ville være en hel del større end min slutløn. Den slog fejl...

Pensionsinfo – Vigtig information

Pensionsinfo har gjort det lettere for os alle at få et overblik over vore pensions- og forsikringsforhold.

Men Pensionsinfo er opbygget til at betjene alle pensions- og forsikringsudbydere uanset om nogle har særlige forhold.

Derfor vil vi informere dig om disse forhold så du får mest muligt ud af dine opslag på www.pensionsinfo.dk hvor du logger ind med dit NemID.

Pensionsalder:

Pensionsalderen i pensionsinfo følger ikke nødvendigvis din pensionsalder fra forsvaret!

Er din ordning oprettet før den 1. maj 2007 vil pensionsudbetalingsalderen i pensionsinfo stå som 60 år.

Er din ordning oprettet i perioden fra 1. maj 2007 til 31. december 2017 vil din pensionsudbetalingsalder i pensionsinfo stå som 5 år før din folkepensionsalder, dog kan du

have pensionsdato stigende fra det 60. til det 62. år pga. overgangsbestemmelserne.

Er din ordning oprettet 1. januar 2018 eller senere vil din pensionsudbetalingsalder stå som 3 år før din folkepensionsalder.

Disse tidligste frigivelses/udbetalingstidspunkter er jf. Pensionsbeskatningsloven og har således intet med din evt. fastlagte fratrædelsesdato fra forsvaret.

Pensionsinfo – Vigtig information (fortsat)

Du kan selvfølgelig ikke få udbetalt pension som er opsparet af forsvarret hvis ikke du er fratrådt. Hvis du fratræder din stilling i forsvarret inden ordningens pensionsudbetalingsalder bevarer du retten til den fastsatte pensionsudbetalingsalder (dato) for ordningen.

Betydning for dig

Du skal være opmærksom på at den prognose som Pensionsinfo laver beregnes indtil din pensionsudbetalingsalder og med forventet indbetaling som fra foregående år.

Det betyder, at din pensionsopsparing både kan blive større eller mindre end Pensionsinfo prognosticerer.

Der er stor usikkerhed omkring disse prognoser i relation til den enkeltes forhold. Eksempelvis fastsættes afkastet i Pensionsinfos prognoser til 2 pct. efter skat og inflation uagtet hvad der reelt blive opnået i perioden.

Udbetalingsforslagene sættes også til 10 år – uagtet at udbetalingen kan laves op til 30 år. Et eksempel på 20 år havde måske været mere retvisende i relation til restlevealder m.m.

Begunstigelse:

Dette ville CS Pensionsfond også gerne have med på pensionsoversigten, men her må vi erkende at vi er en lille spiller, som man måske lytter til, men vores ønsker og løsninger bliver ikke prioriteret, hvorfor begunstigelsen ikke fremgår på pensionsinfo.

Standardbegunstigelsen, gældende for din pensionsordning i CS Pensionsfond, er følgende:

1. Ægtefælle/registreret partner
2. Samlever, hvis man bor sammen og har/har haft barn sammen, eller venter barn, eller man har boet sammen i ægteskabsliggende forhold de sidste 2 år før dødsfaldet.

3. Livsarvinger
4. Øvrige arvinger (forældrelinjen eller bedsteforældrelinjen)

I nævnte rækkefølge

CS Pensionsfond finder fortsat at Pensionsinfo er en god og fornuftig platform til at medlemmerne kan få et godt overblik på uagtet at det ikke er helt nøjagtigt.

Du skal også huske på at det kun er en prognose – og du ved hvordan det er med prognoser som regeringens økonomiske forudsigelse for ikke at tale om metrologerne prognoser eller skråsikre børsmæglere!

Pensionsforsikring

Forsikring med liv/ og invalide­dækning omfatter ansatte i Forsvaret eller Beredskabsstyrelsen, hvortil der sker pligtigt indbetaling til den obligatoriske arbejdsmarkedspension. Forsikringen (aftale 85011-1) er tegnet i Forenede Gruppeliv (FG).

Pr. 1. januar 2019 er den samlede månedlige præmie på pensionsforsikringen **kr. 246,52** inkl. AM-bidrag. Præmien fremgår af lønsedlen med lønkode 8271/8272 eller 7200/7210 og fordeles som følger:

-dækning ved dødsfald (skattekode 5 uden fradrag) kr. 40,- pr. mdr.

-invalide og børnerente (skattekode 1 med fradrag) kr. 190,- pr. mdr. + 8 % AM-bidrag kr. 16,52 - kr. 206,52

Fastsættelse af forsikringspræmien for 2019 er udregnet på baggrund af indeksering – antal forsikrede, antal skader og alderssammensætning. Bonus for 2018 fra Forenede Gruppeliv er blevet anvendt til reducere af den faktiske præmie. Der er hensættelse til IBNR reserve vedr. de løbende ydelser (invalide- og børnerente).

Den månedlige præmie overfor forsikrede falder på dødsfaldsdækningen med kr. 25,-, og på invalide og børnerenten med kr. 25,- før AM-bidrag. Den opkrævede præmie er godt 1/3 af den faktiske præmie overfor FG.

Forsikringsdækningen for 2019 udgør:

-ved **medlemmets død** udbetales kr. 710.000 + en løbende rente for hvert barn under 21 år på kr. 35.000 årligt

-er **medlemmets erhvervsudygtighed** efter lægelig vurdering nedsat med 2/3 før det fyldte 67. år, udbetales en løbende rente kr. 142.000 årligt, så længe erhvervsevnen er nedsat, dog længst til det 67. år. Efter afskedigelsesdatoen udbetales renten, minus skat, med 1/12 hver måned

-ved **ægtefælle/samlevers' død** udbetales kr. 427.000

Samlever

*Ved samlever forstås, hvis man bor sammen og har/har haft barn sammen, venter barn eller har boet sammen i ægteskabslignende forhold de sidste 2 år før dødsfaldet.

Anmeldelse

Ved dødsfald eller afskedigelse på grund af erhvervsudygtighed anmeldes dette til CS Pensionsfond og CS forsikring.

IDNR: 42724

MASKINEL MAGASINPOST

Udgiver: **CS Pensionsfond** Snorresgade 15, 7. • 2300 København S • Tlf. 3385 4141 • Fax. 3385 4140

Hjemmeside: www.csfonde.dk • email: csfonde@csfonde.dk

Produktion: Cool Gray A/S • Tonsbakken 12 • 2740 Skovlunde • www.coolgray.dk